

Wychodzi
dwa razy
na tydzień

KORRESPONDENT

przy Gaze-
cie War-
szawskiej.

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY I ROLNICZY.

DNIA 1 MARCA.

N° 18

ROK 1851.

TABELLA JARMARKÓW.

(Ciąg dalszy).

GUBERNJA PŁOCKA.

Powiat Płocki.

Miasto Płock, jarm. 2 we Wtorki, 1) przed św. Janem Chrzcici-
czyli przed dniem 12|24 czerwca, 2) po św. Michale czyli po dniu
17|29 września.

Bielsk, jarm. 6, we Srody 1) po Niedzieli Kwietniój, 2) po
Wniebowst: Pańskim, 3) przed św. Janem Chrzcicielem, czyli przed
dniem 12|24 czerwca, 4) po św. Annie, czyli po dniu 14|26 lipca,
5) po ścięciu św. Jana, czyli po d. 17|29 sierpnia, 6) po św. Urszuli
czyli po dniu 9|21 października.

Bodzanów, jarm. 6, 1) we Czwartek po Nawróceniu św. Pawła
czyli po dniu 13|25 stycznia, 2) we Srodę po Niedzieli Srodopostnej,
3) we Srodę po św. Stanisławie, czyli po dniu 26 kwiet. (8 maja),
4) we Srodę po św. Kosmie i Damianie, czyli po dniu 15|27 września
5) we Srodę po św. Łukaszu Ewangeliście, czyli po dniu 6|18 paźdz.
6) we Srodę po św. Klemensie, czyli po dniu 11|23 listopada.

Czerwińsk, jarm. 6, we Wtorki, 1) po 3 Królach, czyli po d.
25 grudnia (6 stycznia), 2) po św. Wojciechu, czyli po dniu 11|23
kwietnia, 3) po św. Małgorzacie, czyli po dniu 1|13 lipca, 4) po Na-
rodzeniu N. P. Marji, czyli po dniu 27 sierpnia (8 września), 5) przed
św. Szymonem Judą, czyli przed dniem 16|28 października, 6) po św.
Marcinie, czyli po dniu 30 paźdz. (11 listopada).

Drobin, jarm. 6, 1) we Srodę po Zwiast. N. P. Marji, 2) we
Wtorek po św. Stanisławie, czyli po dniu 26 kwietnia (8 maja), 3) we
Srodę po św. Antonim Padewskim, czyli po dniu 1|13 czerwca, 4) we
Srodę po św. Marji Magdal., czyli po dniu 10|22 lipca, 5) we Wto-
rek przed św. Szymonem i Judą, czyli przed d. 16|28 paźdz. 6) we
Srodę po św. Katarzynie, czyli po dniu 13|25 listopada.

Płońsk, jarm. 6, we Wtorki, 1) po Niedzieli Kwietniój, 2) po
Zielonych Świątkach, 3) po św. Piotrze i Pawle, czyli po dniu 17|29
czerwca, 4) po św. Bartłomieju, czyli po dniu 12|24 sierpnia, 5) po
Wszystkich Świętych, czyli po dniu 20, paźdz. (1 listopada), 6) po Nie-
pokalanem Pocz. N. P. Marji, czyli po dniu 26 listop. (8 grudnia).

Sochocin, jarm. 6, 1) we Srodę po św. Błażeju, czyli po dniu
22 stycznia (3 lutego), 2) we Srodę po św. Stanisławie, czyli po d.
26 kwiet. (8 maja), 3) we Srodę, przed św. Janem Chrzcicielem, czyli
przed dniem 12|24 czerwca, 4) we Czwartek po św. Dominiku, czyli
po dniu 23 lipca (4 sierpnia), 5) we Czwartek po Podwyż: św. Krzy-
ża, czyli po 2|14 września, 6) we Czwartek po św. Klemensie, czyli
po dniu 11|23 listopada.

Wyszogród, jarm. 6, we Wtorki, 1) po św. Józefie czyli po d.
7|19 marca, 2) po Wniebowstąpieniu Pańskim, 3) po Bożem Ciele,
4) po św. Jakobie, czyli po dniu 13|25 lipca, 5) po św. Michale, czyli
po dniu 17|29 września, 6) po św. Łucji, czyli po d. 1|13 grudnia.

Zakroczym, jarm. 6, we Wtorki, 1) po św. Pawle Pustelniku, czyli
po dniu 3|15 stycznia, 2) po św. Katarzynie Senoń: czyli po d. 18|30

kwietnia, 3) po św. Marku, i Marcellim, czyli po dniu 6|18 czerwca,
4) po św. Kunegundzie, czyli po d. 12|24 lipca, 5) po Narod: N. P.
Marji, czyli po d. 27 sierpnia (8 września), 6) po św. Marcynie, czyli
po dniu 30 paźdz. (11 listopada).

Powiat Pultuski.

Maków, jarm. 6, we Srody, 1) po św. Macieju, czyli po dniu
12|24 lutego, 2) w wigilją Bożego Ciąta, 3) po św. Bartłomieju, czyli
po dniu 12|24 sierpnia, 4) po św. Michale, czyli po dniu 17|29 wrze-
śnia, 5) po s. Leonardzie, czyli po d. 25 paźdz. (6 listopada), 6) przed
św. Tomaszem, czyli przed d. 9|21 grudnia.

Nasielsk, jarm. 6, we Wtorki, 1) po Niedzieli Srodopostnej, 2)
po św. Wojciechu, czyli po dniu 11|23 kwietnia, 3) po św. Jakobie,
czyli po dniu 13|25 lipca, 4) po św. Michale, czyli po dniu 17|29
września, 5) po Wszystkich Świętych, czyli po dniu 20, paźdz. (1 list.)
6) po Niepokal. Pocz. N. P. Marji, czyli po dniu 26 listopada (8 gru-
dnia).

Nowe miasto, jarm. 6, 1) w Poniedz. po Niedzieli Wstępnej,
2) we Czwartek przed Niedzielą Kwietnią, 3) we Srodę, przed Wnie-
bowstąpieniem Pańskim, 4) we Czwartek po św. Rochu czyli po d.
4|16 sierpnia, 5) w Poniedz. po Narod: N. P. Marji, czyli po dniu
27 sierpnia (8 września), 6) we Czwartek po św. Jadwidze, czyli po
dniu 3|15 października.

Pultusk, jarm. 6, we Wtorki, 1) po Trzech Królach, czyli po
dniu 25 grudnia (6 stycznia), 2) po św. Józefie, czyli po d. 7|19 marca
3) po Zielonych Świątkach, 4) po Narod: N. P. Marji, czyli po dniu
27 sierpnia (8 września), 5) po św. Jadwidze, czyli po dniu 3|15 paź-
dziernika, 6) po św. Elźbiecie, czyli po dniu 7|19 listopada.

Rozan, jarm. 6, we Wtorki, 1) po św. Agnieszce, czyli po d.
9|21 stycznia, 2) przed Zwiastowaniem N. P. Marji, 3) po św. Stani-
sławie, czyli po dniu 26 kwiet. (8 maja), 4) przed św. Janem Chrzcici-
czyli przed d. 12|24 czerwca, 5) przed Wniebowst: N. P. Marji, czyli
przed dniem 3|15 sierpnia, 6) po Wszystkich Świętych, czyli po dniu
20, paźdz. (1 listopada).

Serock, jarmark jeden w pierwszy Wtorek po św. Mateuszu,
czyli po dniu 9|21 września.

Wyszów, jarm. 6, we Wtorki, 1) po św. Apolonji, czyli po d.
28 stycznia (9 lutego), 2) po św. Grzegorz, czyli po dniu 28 lutego
(12 marca), 3) po św. Antonim, czyli po dniu 1|13 czerwca, 4) po
Przemienieniu Pańskim, czyli po dniu 25 lipca (6 sierpnia), 5) po s.
Justynie, czyli po dniu 26 września (7 października), 6) po s. Łucji
czyli po dniu 1|13 grudnia.

Powiat Ostrołęcki.

Andrzejów, jarm. 6, w Poniedziałki, 1) po św. Kazimierzu, czy-
li po dniu 20 lutego (4 marca), 2) po Wniebowst. Pańskim, 3) po
św. Piotrze i Pawle, czyli po dniu 17|29 czerwca, 4) po św. Bartło-
mieju, czyli po dniu 12|24 sierpnia, 5) po św. Franciszku Serafickim,
czyli po dniu 22 września (4 października), 6) po s. Marcynie, czyli
po dniu 30 października (11 listopada).

Brok, jarm. 5, we Czwartki, 1) po św. Agnieszce, czyli po d.
9|21 stycznia, 2) po s. Grzegorz, czyli po dniu 28 lutego (12 marca)

3) po św. Małgorzacie, czyli po dniu 1|13 lipca, 4) po św. Michale czyli po dniu 17|29 września, 5) po św. Łucji, czyli po d. 1|13 grudnia.

Czyżew, jarm. 6, we Czwartki. 1) po św. Macieju, czyli po d. 12|24 lutego, 2) po św. Stanisławie, czyli po dniu 26 kwietnia (8 maja), 3) po św. Jakóbie, czyli po dniu 13|25 lipca, 4) po św. Michale, czyli po dniu 17|29 września, 5) przed św. Szymonem i Judą, czyli przed dniem 16|28 października, 6) po Niepokal. Poc: N. P. Marji, czyli po dniu 26 listop. (8 grudnia).

Myszyniec, jarm. 6, we Srody. 1) po 3 Królach, czyli po dniu 25 grudnia (6 stycznia), 2) po Zwiast. N. P. Marji, 3) po ś. Trójcy, 4) po Wniebowz: N. P. Marji, czyli po d. 3|15 sierpnia, 5) po ś. Michale czyli po dniu 17|29 września, 6) po św. Marcynie, czyli po d. 30 paźdz. (11 listopada).

Nur, jarm. 5, we Srody. 1) po św. Pawle Pustelniku, czyli po dniu 3|15 stycznia, 2) po Niedzieli Srodopostnej, 3) po św. Zofii, czyli po dniu 3|15 maja, 4) po N. P. Marji Szkaplerznej, czyli po d. 4|16 lipca, 5) po św. Jadwidze, czyli po dniu 3|15 października.

Ostrołęka, jarm. 6, we Srody. 1) po ś. Walentym, czyli po d. 2|14 lutego, 2) po św. Józefie, czyli po dniu 7|19 marca, 3) po Nawiedzeniu N. P. Marji, czyli po dniu 20 czerwca (2 lipca), 4) po Podwyższeniu św. Krzyża, czyli po dniu 2|14 września, 5) po Wszystkich Świętych, czyli po dniu 20 paźdz. (1 listopada), 6) po Niepokal. Poc: N. P. Marji, czyli po dniu 26 listopada (8 grudnia).

Ostrów, jarm. 6, w Poniedziałki. 1) po św. Błażeju, czyli po d. 22 stycznia (3 lutego), 2) po Niedzieli Srodopostnej, 3) po św. Stanisławie, czyli po dniu 26 kwietnia (8 maja), 4) po Bożem Ciele, 5) po Narodzeniu N. P. Marji, czyli po d. 27 sierpnia (8 września), 6) po św. Jadwidze, czyli po dniu 3|15 października.

Czerwina osada wiejska, jarm. 6, we Wtorki. 1) po św. Agnieszce, czyli po d. 9|21 stycznia, 2) po Niedzieli Zapustnej, 3) po Niedzieli Kwietniej, 4) po św. Marji Magdalenie, czyli po dniu 10|22 lipca, 5) po św. Michale, czyli po dniu 17|29 września, 6) po ś. Łucji czyli po 1|13 grudnia.

Powiat Przasnyski.

Chorzelle, jarm. 6, w Poniedziałki. 1) przed Zapustami, 2) po Niedzieli Kwietniej, 3) po Bożem Ciele, 4) po Narodz. N. P. Marji, czyli po dniu 27 sierpnia (8 września), 5) po Wszystkich Świętych, czyli po dniu 20 paźdz. (1 listopada), 6) po Niepokal. Poc: N. P. Marji, czyli po dniu 26 listopada (8 grudnia).

Ciechanów, jarm. 6, we Srody. 1) po św. Weronice, czyli po d. 23 stycznia (4 lutego), 2) po Niedzieli Srodopostnej, 3) po św. Stanisławie, czyli po dniu 26 kwietnia (8 maja), 4) po św. Magdalenie, czyli po dniu 10|22 lipca, 5) po Narodz. N. P. Marji, czyli po dniu 27 sierpnia (8 września), 6) po św. Marcynie, czyli po 30 paźdz. (11 listopada).

Janów, jarm. 6, 1) w Poniedz. po św. Kazimierzu, czyli po d. 20 lutego (4 marca), 2) we Srodę po św. Stanisławie, czyli po dniu 26 kwiet. (8 maja), 3) w Poniedz. przed ś. Janem Chrzc.: czyli przed dniem 12|24 czerwca, 4) po św. Bartłomieju, czyli po dniu 12|24 sierpnia, 5) po Podwyż. św. Krzyża, czyli po d. 2|14 września, 6) po św. Andrzeju, czyli po dniu 18|30 listopada.

Krasnostiel, jarm. 6, we Wtorki. 1) po św. Agnieszce, czyli po dniu 9|21 stycznia, 2) po św. Stanisławie, czyli po dniu 26 kwietnia (8 maja), 3) po św. Piotrze i Pawle czyli po dniu 17|29 czerwca, 4) po ś. Mateuszu, czyli po dniu 9|21 września, 5) po Wszystkich Świętych, czyli po d. 20 paźdz. (1 listopada), 6) po św. Łucji czyli po d. 1|13 grudnia.

Przasnysz, jarm. 6, we Srody. 1) po Oczysz. N. P. Marji, czyli po dniu 21 stycznia (2 lutego), 2) po Niedzieli Kwietniej, 3) po Wniebowstąpieniu Pańskim, 4) po św. Jakóbie, czyli po dniu 13|25 lipca, 5) po Narodz. N. P. Marji, czyli po dniu 27 sierpnia (8 września), 6) po św. Katarzynie, czyli po dniu 13|25 listopada.

Powiat Mławski.

Bieżeń, jarm. 6, we Wtorki. 1) po 3 Królach, czyli po d. 25 grudnia (6 stycznia), 2) po Niedzieli Srodopostnej, 3) po ś. Stanisławie

czyli po dniu 26 kwietnia (8 maja), 4) po św. Małgorzacie, czyli po dniu 1|13 lipca, 5) po Narodz. N. P. Marji, czyli po 27 sierpnia (8 września), 6) w drugi Wtorek po św. Mikołaju, czyli po dniu 24 listopada (6 grudnia).

Mława, jarm. 6, we Wtorki. 1) po św. Macieju, czyli po dniu 12|24 lutego, 2) przed św. Filipem i Jakóbem, czyli przed dniem 19 kwietnia (1 maja), 3) po św. Trójcy, 4) po św. Piotrze i Pawle, czyli po dniu 17|29 czerwca, 5) po św. Michale, czyli po d. 17|29 września, 6) przed św. Mikołajem, czyli przed d. 24 listopada (6 grudnia).

Raciąż, jarm. 6, we Wtorki. 1) po św. Agnieszce, czyli po d. 9|21 stycznia, 2) po Niedzieli Kwietniej, 3) po Zielonych Świątkach, 4) po Wniebowz: N. P. Marji, czyli po dniu 3|15 sierpnia, 5) po św. Michale, czyli po dniu 17|29 września, 6) po św. Andrzeju, czyli po dniu 18|30 listopada.

Radzanów, jarm. 6, we Wtorki. 1) po Zwiast. N. P. Marji, 2) po św. Wojciechu, czyli po dniu 11|23 kwietnia, 3) po Wniebowstąpieniu Pańskim, 4) po św. Antonim, czyli po d. 1|13 czerwca, 5) po św. Jakóbie czyli po dniu 13|25 lipca, 6) po ścięciu ś. Jana, czyli po po dniu 17|29 sierpnia.

Sierpc, jarm. 6, we Srody. 1) po Oczysz. N. P. Marji, czyli po dniu 21 stycznia (2 lutego), 2) po ś. Grzegorz, czyli po dniu 28 lutego (12 marca), 3) po św. Marku, czyli po dniu 13|25 kwietnia, 4) po ś. Wicie, czyli po d. 3|15 czerwca, 5) po Wszystkich Świętych czyli po dniu 20 paźdz. (1 listopada), 6) po ś. Łucji, czyli po dniu 1|13 grudnia.

Szreńsk, jarm. 6, 1) we Czwartek po 3 Królach, czyli po dniu 25 grudnia (6 stycznia), 2) we Czwartek po Niedzieli Kwietniej, 3) we Srodę przed św. Janem Chrzc.: czyli przed d. 12|24 czerwca, 4) we Srodę po ś. Jakóbie, czyli po d. 13|25 lipca, 5) we Srodę przed św. Idzim, czyli przed d. 20 sierpnia (1 września), 6) we Srodę po św. Jadwidze, czyli po dniu 3|15 października.

Zuromin, jarm. 6, w Poniedziałki. 1) po 3 Królach, czyli po d. 25 grudnia (6 stycznia), 2) po św. Macieju, czyli po d. 12|24 lutego, 3) po Wniebowstąpieniu Pańskim, 4) po św. Piotrze i Pawle, czyli po dniu 17|29 czerwca, 5) po Narodz. N. P. Marji, czyli po d. 27 sierpnia (8 września), 6) po Wszystkich Świętych, czyli po d. 20 października (1 listopada).

Zielonka osada wiejska, jarm. 6, we Srody. 1) po Niedzieli Srodopostnej, 2) po ś. Wojciechu, czyli po d. 11|23 kwietnia, 3) po św. Małgorzacie, czyli po d. 1|13 lipca, 4) po ś. Bartłomieju, czyli po d. 12|24 sierpnia, 5) po św. Michale, czyli po d. 17|29 września, 6) po Niepokal. Poc: N. P. Marji, czyli po d. 26 list. (8 grudnia).

(Dalszy ciąg nastąpi).

PRAKTYCZNE OBJAŚNIENIA

co do handlu zbożowego, dla właścicieli ziemskich ułożone

przez Dom Kommissowy Polski

Makowski, Kendzior et Comp. w Gdańsku.

Pierwszoroczne działania domu naszego zupełnym zostały uwieńczone skutkiem. Przypisujemy to nie samym tylko dobrym chęciom w słuzeniu naszym współobywatelom i staraniu sumiennego wywiązywania się z włożonych na nas obowiązków, ale raczej celowi naszego przedsiębiorstwa.

Oddawna bowiem, kraj nasz nieprzerwanie handluje z Gdańskiem, a dotąd nie istniał wcale w tym tak ważnym punkcie, dom polski, wyłącznie kommissowy, to jest taki, który nie wdając się pod żadnym względem w spekulacje na własny rachunek, zajmował się tylko sprzedażą powierzonych sobie produktów, i był na tutejszym placu, wiernym i gorliwym stróżem mienia i dobra swych współobywateli.

Rok ten pierwszy, był dla nas rokiem twardej próby, bośmy tak z miejscowemi jak i z wewnątrzniemi trudnościami mieli do walczenia; ale też z wdzięcznością wyznać nam wypada, iż prawdziwą dla naszej pracy znaleźliśmy otuchę, w społecznym i ufności ku nam, na

szych współobywateli, jako też w ich wyrozumiałości dla pierwszych naszych kroków.

Poświęciliśmy się na usługi krajowego handlu, ciągle zwracamy uwagę na wszystko co ku rozwinięciu i ustaleniu takowego posłużyć może. Korzystając więc ze spostrzeżeń tak naszych, jako i obywateli w zbożowym handlu doświadczonych, umyśliśmy dla pożytku ogółu niniejsze objaśnienia drukiem ogłosić, tém bardziej, iż potrzeba takowego ogłoszenia, przy rozwijającym się zakresie działań naszych, coraz więcej czuć się dawała.

Najpierwszym obowiązkiem właściciela ziemi, jest wybór ziarna na zasiew. Piękność zboża zależy od wagi, koloru, kształtu i czystości.

Waga w handlu przyjęta jest holenderska. *Najwyższa* dochodzi na pszenicę do 137 funt.,—średnia około 130,—poniżej zaś 128 funt., zboże jest albo wilgotne albo z gatunku lekkie, słabe i nieopłatne.

Kolor powinien zbliżać się do dukatowego złota; trochę szklatego lub czerwonego ziarna, jeśli w niewielkiej ilości, nie nie szkodzi—lepiej wszakże, jeśli żadnej mieszaniny nie ma. Ziarno bardzo białe, blade, liczy się do podrzędnych, bo wedle wyrażenia kupieckiego, nie ma życia. Najgorsze jest psre, różne odcienia przedstawiające. Zboże ciemne, lecz jednostajne już wyższą otrzyma cenę.

Kształt czyli forma wiele do wartości się przyczynia. Ziarno być powinno wypukłe nie żłobkowane, z najmniejszymi kielkami, błyszczące. Mączka ma się niejako wypierać z łuski, a nade wszystko ziarno ma być średniej wielkości, o ile można zupełnie równe, bez wielkich i bez małych,—bo pierwsze zwykle są źle uformowane i ordynaryjne, ostatnie zaś albo niedojrzałe albo słabe.

Czystość. Samo z siebie wypływa, że zboże na zasiew ma być jak najczystsze; bo kto z pszenicą zasieje wykę, miotłę, kostrzewę i żyto, ten w tym samym stosunku w zbiorze takie ziarna znajdzie.

W Anglii, we Francji i w lepszych niemieckich gospodarstwach, nikt podłego a nawet miernego zboża na zasiew nie bierze; a są miejsca, gdzie ziarno po ziarku na ten cel wybierają; każdy corocznie stara się nasienie odmienić, poprawić i do natury gruntu zastosować, a tą czujnością i staraniem, przychodzą do pomnożenia zbiorów co do ilości, podniesienia ich co do wartości.

Obywatele nasi jeszcze się tą wielką prawdą nie przejęli.—Po większej części liche ziarno sieją i liche zbierają, a sprzedając je tanio i z trudnością, narzekają że zboże nie płaci. Mało kto u nas wie, że w Gdańsku między pięknym a ordynaryjnym ziarnem, na jednym targu, może być 6 do 7 złp. w cenie na korcu różnicy;—a że produkcja też samo kosztuje, różnica więc ta stanowi czysty, jasny, a może jedyny rolnika dochód; gdy więc sprzedane ordynaryjne zboże kosztów gospodarstwa nie pokryje i właściciela do ruiny prowadzi, pszenica piękna wysoką ceną może go z bogacić.

We wszystkich stronach kraju można dostać pięknego ziarna, a przy egzystujących młockarniach nietylko wczesnie na zasiew zaopatrzyć się, lecz nawet z najodleglejszych okolic sprowadzić, gdyż nie jest koniecznym świeże zboże na zasiew używać; dwu i trzy letnie ziarno, byle nie stęchłe i dobrze zakonserwowane doskonale zejdzie.

Brakuje więc tylko u nas dobrej woli, energii, lecz ta powinna się znaleźć, gdy właściciel ziemi przeświadczy się, że poprawiając gatunek zboża, o piątą część dochód swój z ziemi podniesie.

Producenci zboża zamykając oczy na tak oczywistą prawdę, nie tylko rozmyślnie siebie krzywdzą, lecz nawet wyraźną robią szkodę krajowi, bo za wysłane za granicę zboże, mniejszy kapitał napowrót wprowadzają. Prowincje rossyjskie i polskie nader mało konsumują pszenicy, a cała produkcja przeznaczona jest na wywóz za granicę. Jeżeli więc ta produkcja opiera się głównie na średnich lub niższych gatunkach, więc się sprzedaż utrudnia, bo polskie zboże nie może wytrzymać konkurencji z amerykańskim, francuskim i niemieckim, które się coraz więcej na targi angielskie wciskając, nasze z nich wypierają.

Dla bardzo pięknego zboża niema złych targów. Zawsze się znajdzie na nie kupiec, i zawsze wysoką otrzyma cenę; przeciwnie zaś,

ziarno nędzne, nawet przy dobrej pozycji handlu z trudnością się sprzedaje.

Przypuszczając, że polskiej pszenicy przychodzi corocznie do Gdańska 15,000 łasztów, i że w tej ilości jest $\frac{2}{3}$ to jest 300,000 korcy średniej lub posledniej, która w przecięciu $\frac{1}{2}$ rubla taniej na korcu się spienięża; to już 150,000 rs. czyli milion zł. kraj corocznie najwyraźniej traci;—a gdyby każdy rolnik o swoim interesie szczerze pomyślał, i samby się z bogacił i o tyle bogactwo krajowe podniósł.

Dzisiaj już powszechnie starają się o poprawę owiec, koni i bydła, lecz jeszcze mało kto myśli o podniesieniu gatunku zboża, które w naszym kraju rolniczym główny obiekt dochodu stanowi, i z natury rzeczy zawsze stanowić będzie. Jeżeli odezwa nasza zwróci uwagę właścicieli ziemi, pragnąc z naszej strony przyłożyć się do publicznego dobra, ofiarujemy chętnie nasze pośrednictwo w sprowadzeniu najpiękniejszych krajowych lub zagranicznych gatunków na zasiew i wszelkie w tej mierze gotowi jesteśmy udzielić objaśnienia.

Czyszczenie.

Przed zsypaniem na spichrz, należy jak najstaranniej oczyścić zboże z plew, kostrzewy, miotły, wyki lub groszku. Pierwsze najłatwiej odchodzą przez młynkowanie,—z ostatnimi jest więcej trudności.

Można się jednak ich pozbyć przez kilkakrotne młynkowanie, lub też przewiewanie na toku w czasie silnych wiatrów. Groszek dalej się odtacza i łatwiej oddziela.

Dla zupełnego oczyszczenia zboża, nie trzeba szczerzyć ani trudu, ani wydatku, bo podniesiona wartość wszystkie koszty pokryje. Oddzielone posłady przy gospodarstwie zawsze się zdadzą; zostawione zaś w zbożu nietylko cenę jego zniżają, lecz zwiększają koszt frachtu, assekuracji, przeróbki i miary, bo się liczą jak czyste zboże, a kupujący daleko większym kosztem sam oddzielić je musi, i stosownie do tego, niższą ofiaruje cenę.

Interesem jest właściciela ziemi, aby wysłał zboże jak można najczystsze, bo jeśli za 23 łasztów czystego, tyle otrzyma pieniędzy ile za 24 nieczystego, oczywisty ma zysk, bo mu łaszt posładów zostaje w domu, a przytém oszczędza od tegoż łasztu wywózkę, sypanie, fracht, assekurację, cło, przeróbkę i miarę w porcie, co także nie mało uczyni.

Młynek kompletny wybornej konstrukcji, kosztuje w Gdańsku 40 tal., a w 10 godzinach 3 łasztu pszenicy oczyszcza.

Stojące 2 harfy kosztują 12 tal. i wystarczą do przeharfowania 6 łasztów dziennie.

Dodając do harf nowo wynaleziony kołowrotek, kosztujący tal. 3, można bardzo dobrze oddzielić wykę i groszek.

Spichrzowanie przez zimę.

Głównie należy dawać baczenie, aby spichrz był suchy, niezarażony wólkami lub białym robactwem, w przelotne wielkie okna opatrzone, tak, aby z każdym wiatrem silny ciąg powietrza dał się utrzymać.

Starych spichrzów o ile można, trzeba unikać, bo w spróchniałych belkach i ścianach przez zimę chowa się robactwo, a z wiosną idzie do zboża i toczy ziarno.

Jeśliby jaka partja zboża na spichrze miała wólki, radzilibyśmy wokoło pociągnąć na podłodze i na ścianie pas nieprzerwany rzadkiej smoły, za który wólki nie przejdą i przynajmniej innego zboża nie zarażą.

Przy sypaniu, potrzeba parę lub więcej półkorcy najstaranniej przeważać, aby w ciągu zimy kontrolować, czy zboże na spichrze poprawia się lub traci wagę i stosownie do tego urządzić przeróbkę.

W czas dżdżysty, wilgotny, nie można dotykać się zboża,—przeciwnie zaś w silne, suche mrozy, przerabiać wypada przynajmniej co parę tygodni.

Wysokość sypania nie powinna przenosić $2\frac{1}{2}$ stopy, a zawsze zostawia się stosowną przestrzeń do wygodnego przerzucenia. Po skończonej przeróbce, całe zboże szczególniej u dołu i od ścian znaczą się deska z wypukłymi listwami, tym sposobem na pierwszy rzut oka można widzieć, że się nikt nie dołknął.

Chcąc przeświadczyć się czyż zboże na kupie się nie grzeje, dosyć jest w kilku miejscach poutykać aż do podłogi pręty drewniane

